

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ
УРОКІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
НАВЧАННЯ ВОДІННЮ
ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

УДК 377.091:656.13.052.8](072)

M54

O-64

Рекомендовано до друку навчально-методичною Радою при Навчально-методичному центрі професійно-технічної освіти у Сумській області (протокол № 3 від 31.08.2018)

Укладач:

Сікірницька Т.М., методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області

Рецензенти:

Бало П.М., старший викладач кафедри «Тракторів, сільськогосподарських машин та транспортних технологій» Сумського національного аграрного університету

Саєнко А.В., старший викладач кафедри «Тракторів, сільськогосподарських машин та транспортних технологій» Сумського національного аграрного університету

Технічний редактор:

Кіхтенко І.В. методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області

Організація та проведення уроків індивідуального навчання водінню транспортних засобів : методичні рекомендації / укладач: Т.М.Сікірницька. Суми, 2018. 92 с.

Методичні рекомендації розроблені з метою забезпечення якості підготовки водіїв автотранспортних засобів категорії «С» і визначають відповідність наявної навчально-матеріальної бази змісту навчальних планів та програм, спроможність закладу професійної (професійно-технічної) освіти здійснювати навчання робітників із професії відповідно до стандартів професійної (професійно-технічної) освіти.

Зміст

Вступ	4
1. Підготовки майстра з індивідуального водіння до занять	5
2. Навчально-плануюча документація майстра з індивідуального навчання водінню	7
3. Вимоги до змісту структурних елементів уроку з індивідуального навчання водінню	26
4. Методика проведення кваліфікаційної пробної роботи у водіїв	82
5. Інструктажі з безпеки дорожнього руху	87
6. Висновки	90
Список використаних джерел	91

Вступ

Головним при індивідуальному навчанні водіїв є оволодіння практичними навичками з водіння і технічного обслуговування автомобілів, без яких неможливо забезпечити ефективне та безаварійне використання автомобіля за призначенням, підтримання його в технічно справному стані. При підготовці водіїв ці два напрямки є основними. Вони спираються на знання, отримані учнями на теоретичних заняттях. Навчання практичним навикам проводиться після того, як учні вже отримують певний запас теоретичних знань. У результаті індивідуального навчання водінню учні повинні вміти: керувати автомобілями звичайної і підвищеної прохідності в різних дорожніх умовах; буксирувати автомобілі на гнучкій та жорсткій зчіпках; вміти виконувати технічне обслуговування автомобілів; вміти усувати виникаючі в дорозі експлуатаційні несправності; вміти виконувати прості слюсарні роботи; уживати заходи по економії палива, мастильних і інших експлуатаційних матеріалів; правильно заповнювати первинні документи обліку роботи автомобілів; забезпечувати надійне кріплення та збереження вантажів, уживати заходи безпеки при роботі на автомобілі.

У навчально-виховному процесі навчання водінню автомобіля роль майстра – ведуча. Від його діяльності залежить якісний рівень професійного формування водія транспортного засобу. Одним із найважливіших факторів, що визначають успіх майстра в навчанні водінню, є психологічний вплив на учня. Майстер повинен бути вимогливим, принциповим, і в той час скромним і витриманим, бути прикладом у дотриманні безпеки дорожнього руху.

Підготовки майстра з індивідуального водіння до занять

Планування навчального процесу забезпечує його якісне, раціональне та повне виконання навчальних планів та програм. Планування індивідуального водіння здійснюється на основі робочого навчального плану. Для якісної підготовки кваліфікованих робітників та повного виконання навчальних планів і програм та ефективного проведення навчальних занять майстер з індивідуального водіння використовує ряд плануючої-плануючої документації: робочі навчальні програми, навчальні плани, кваліфікаційну характеристику, план уроку, графік індивідуального водіння на кожен групу окремо, навчально-технічну документацію.

1. План уроку – це основний плануючий документ, що розробляється для проведення конкретного заняття з теми програми і є результатом підготовки майстра до занять. Слід зауважити, що стандартних, обов'язкових форм плану уроку не існує. Зміст плану, деталізація застосованих на уроці методів, глибше розкриття матеріалу залежать від характеру передбачуваних робіт, мети їх виконання, досвіду майстра. Суттєвими вимогами до плану уроку з індивідуального водіння є чітке визначення його навчальної і виховної мети, правильний вибір типу і структури уроку, методів і прийомів навчання. У плані доцільно записувати також запитання, які передбачено ставити учням під час опитування і бесіди, відображати методи самоконтролю під час виконання певних операцій, а також зміст домашнього завдання учням. Заняття, що передбачені робочими програмами та планами, проводяться відповідно до розкладу, а практичні заняття з водіння учбових транспортних засобів – до графіків черговості водіння транспортних засобів.

2. Основним документом обліку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації водіїв у закладі є журнал обліку успішності теоретичної підготовки (перепідготовки) та відвідування занять із практичних навичок водіння. Також облік ведеться в дорожніх листах учбових транспортних засобів, індивідуальних картках обліку навчання на тренажерах і водіння транспортних засобів.

3. Кваліфікаційна характеристика – це державний документ, у якому сформовані основні вимоги до професійно-технічних знань та рівню кваліфікації.

4. Навчальний план – державний документ, що визначає зміст та загальні вимоги до навчання.

Для ефективного проведення занять та якісної підготовки кваліфікованих робітників, майстер з індивідуального водіння повинен здійснювати наступну підготовку: перспективну підготовку до навчального

уроку та вивчення теми програми, поточну підготовку до конкретного заняття.

Підготовка проводиться поетапно і включає особисту підготовку майстра, підготовку матеріально-технічного оснащення, плануюча підготовка.

1. Особиста підготовка: вивчення методичної та технічної літератури, матеріалів по передовому досвіду роботи, підготовка до показу трудових прийомів і способів виконання.

2. Підготовка матеріально-технічного оснащення: підготовка і перевірка матеріалів та оснащення для проведення уроків, підготовка наочних посібників, навчально-технічної документації, технічних засобів навчання, перевірка роботи обладнання.

3. Плануюча підготовка: аналіз підсумків попередніх занять, уточнення змісту, теми, навчально-виховної мети уроку, визначення структури уроку і час на кожний його елемент, визначення методів і прийомів проведення вступного інструктажу, визначення змісту самостійних робіт та методів поточного інструктажу, визначення домашнього завдання.

**Навчально-плануюча документація майстра
з індивідуального навчання водінню**

Затверджую
заступник директора з НВР
_____ (ПІБ)
« ____ » _____

**Пакет навчально-плануючої
документації
підготовки кваліфікованих робітників із
професії: 8322 Водій автотранспортних
засобів
спеціалізація: Водіння автотранспортних
засобів категорії «С»**

Розглянуто на засіданні методичної комісії

Протокол № _____

від « ____ » _____

Голова методичної комісії

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника (назва навчального закладу)

1. **Професія** – 8322 Водій автотранспортних засобів.
2. **Кваліфікація**: водіння автотранспортних засобів категорії С (автомобілів, що призначені для перевезення вантажів і дозволена максимальна маса яких перевищує 7500 кг (16500фунтів).
3. **Кваліфікаційні вимоги**:

Повинен знати:

Законодавство України про автомобільний транспорт і дорожній рух; правила дорожнього руху; правила перевезення вантажів (у т.ч. небезпечних, великовагових, негабаритних), порядок і умови перевезення пасажирів і багажу; призначення, розташування, будову, принцип дії агрегатів, складових одиниць, механізмів і систем автотранспортних засобів категорії «С» та правила їх технічної експлуатації; будову, правила експлуатації і технічного обслуговування причепів; основи керування автотранспортними засобами; можливі причини дорожньо-транспортних пригод та способи їх запобігання; характер впливу кліматичних умов (дощ, туман, ожеледиця та інше) на безпеку руху; несправності, що виникають у процесі експлуатації автотранспортних засобів, способи їх виявлення й усунення; порядок проведення технічного обслуговування; правила безпечного ведення робіт, пожежної безпеки та санітарії під час технічного обслуговування автотранспортного засобу та під час роботи на лінії; особливості користування експлуатаційними матеріалами (паливо, мастила, електроліт та інше); правила зберігання автотранспортних засобів на відкритій стоянці і в гаражі; правила надання першої допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод; правові основи і відповідальність за порушення правил дорожнього руху, правил експлуатації автотранспортного засобу, завдання матеріальної шкоди та шкоди навколишньому середовищу.

Повинен уміти:

Керує автомобільними транспортними засобами, що відносяться до категорії «С» за різних дорожніх умов. Виконує вимоги правил дорожнього руху, правил перевезень вантажів, пасажирів та багажу. Забезпечує належний технічний стан автотранспортного засобу. Керує спеціальним обладнанням, яке встановлене на цих автотранспортних засобах. Буксирує автопричіп повною масою до 750 кг. Перевіряє технічний стан автотранспортного засобу перед виїздом на лінію та після повернення з рейсу. Забезпечує справність обладнання автотранспортного засобу відповідно до вимог стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху й охорони навколишнього середовища. Виконує роботи з щоденного технічного обслуговування автотранспортного засобу. Подає автотранспортний засіб для навантаження та розвантаження. Контролює правильність завантаження, розміщення та кріплення вантажів (у тому числі – небезпечних, великовагових, негабаритних) у кузові. Усуває технічні несправності, що виникають під час роботи на лінії і не потребують розбирання механізмів. Виконує регулювальні роботи. Заправляє автотранспортні засоби паливом та іншими експлуатаційними матеріалами.

Оформляє дорожню документацію. Надає першу медичну допомогу потерпілим під час дорожньо-транспортної пригоди.

4 Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

- раціонально та ефективно організовувати працю на робочому місці;
- додержуватись норм технологічного процесу;
- не допускати браку в роботі;
- знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці та навколишнього середовища, додержувати норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
- використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо).

5. Вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівня осіб, які навчатимуться в системі професійно-технічної освіти

Попередні освітньо-кваліфікаційні рівні:

Повна загальна середня або базова освіта. Професійно-технічна освіта (ліцензований або атестований в ДАК України навчальний заклад з навчання водіїв транспортних засобів, який акредитований в Державтоінспекції) зі спеціальною підготовкою за Державним стандартом, або за типовим навчальним планом і програмою підготовки водіїв автомобілів категорії «С» . У разі здійснення перевезень небезпечних вантажів - спеціальна підготовка за відповідними навчальними планами і програмами та наявність стажу роботи водієм категорії «С» не менше 3-х років.
на категорію «С» - повна загальна середня або базова освіта. Без вимог до стажу роботи.

6. Сфера професійного використання випускника:

вантажні автомобільні перевезення

7. Специфічні вимоги:

- Вік після закінчення терміну навчання – старше 17 років, з віковими обмеженнями на право використання посвідчення водія з 18 років.
- Стать: чоловіча, жіноча.
- Медичні обмеження

Директор

(ПБ)

Кваліфікаційна характеристика

1. Професія -8322 Водій автотранспортних засобів

2. **Спеціалізація:** водіння автотранспортних засобів категорії «С» (автомобілів, що призначені для перевезення вантажів і дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг (7700 фунтів))

3. **Кваліфікація:** водій автотранспортних засобів категорії «С».

4. Кваліфікаційні вимоги:

Повинен знати:

Законодавство України про автомобільний транспорт і дорожній рух; Правила дорожнього руху; правила перевезення вантажів (у т.ч. небезпечних, великовагових, негабаритних), порядок і умови перевезення пасажирів і багажу; призначення, розташування, будову, принцип дії агрегатів, складових одиниць, механізмів і систем автотранспортних засобів категорії «С» та правила їх технічної експлуатації; будову, правила експлуатації і технічного обслуговування причепів; основи керування автотранспортними засобами; можливі причини дорожньо-транспортних пригод та способи їх попередження; характер впливу природних умов (дощ, туман, ожеледиця та інше) на безпеку руху; несправності, що виникають у процесі експлуатації автотранспортних засобів, способи їх виявлення й усунення; порядок проведення технічного обслуговування; правила безпечного ведення робіт, протипожежної безпеки та санітарії під час технічного обслуговування автотранспортного засобу та при роботі на лінії; особливості користування експлуатаційними матеріалами (паливо, мастила, електроліт та інше); правила зберігання автотранспортних засобів на відкритій стоянці і в гаражі; правила надання першої допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод; правові основи і відповідальність за порушення правил дорожнього руху, правил експлуатації автотранспортного засобу, завдання матеріальної шкоди та шкоди навколишньому середовищу.

Повинен уміти:

Керувати автомобільними транспортними засобами, які відносяться до категорії «С» за різних дорожніх умов. Виконувати вимоги правил дорожнього руху, правил перевезень вантажів, пасажирів та багажу. Забезпечувати належний технічний стан автотранспортного засобу. Керувати спеціальним обладнанням, що встановлене на цих автотранспортних засобах. Буксирувати автопричіп дозволеною максимальною масою до 750 кг.

Перевіряти технічний стан автотранспортного засобу перед виїздом на лінію та після повернення з рейсу. Забезпечувати справність обладнання автотранспортного засобу відповідно до вимог стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища. Виконувати роботи з щоденного технічного обслуговування автотранспортного засобу. Подавати автотранспортний засіб для навантаження та розвантаження. Контролювати правильність завантаження, розміщення та кріплення вантажів (у тому числі – небезпечних, великовагових, негабаритних) у кузові. Усувати технічні несправності, що виникають під час роботи на лінії і не потребують розбирання головних механізмів. Виконувати регулювальні роботи. Заправляє автотранспортні засоби паливом та іншими експлуатаційними матеріалами. Оформлювати дорожню документацію. Надавати першу медичну допомогу потерпілим під час дорожньо-транспортної пригоди.

Директор

(ПБ)

РОБОЧИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

з професійно-практичної підготовки

Професія – 8322 Водій автотранспортних засобів

Спеціалізація: водіння автотранспортних засобів категорії «С».

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Початкові вправи з водіння в умовах маневрового майданчика	5
2	Водіння на маневровому майданчику	12
	<i>Перша контрольна перевірка</i>	20хв
3	Водіння по дорогах із малою інтенсивністю руху	10(4)
4	Водіння по дорогах із високою інтенсивністю руху	14(4)
	<i>Друга контрольна перевірка</i>	15хв.
5	Водіння за особливих умов	10
6	Удосконалення техніки керування	8
	Кваліфікаційна пробна робота	25хв.
	Усього годин:	60

Примітка: у дужках указана кількість годин водіння автомобіля в темну пору доби.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Тема 1. Початкові вправи з водіння в умовах маневрового майданчика

Посадка на робочому місці водія. Ознайомлення з органами керування, контрольно-вимірювальними приладами і сигналізації автомобіля та правила користування ними. Прийоми дій органами керування і сигналізації. Відпрацювання прийомів правильної посадки на робочому місці водія, правильного положення рук на рульовому колесі та ніг на педалях. Регулювання сидіння, дзеркал заднього виду, припасування ременя безпеки. Запуск двигуна. Спостереження за контрольно-вимірювальними приладами. Прийоми дії та взаємодії органами керування, сигналізації при імітації початку руху, руху по прямій, направо і наліво, перед зупинкою.

Прийоми керування автомобілем.

Рушання автомобіля з місця, рух по прямій із переключанням передач у висхідному та низхідному порядку. Регулювання швидкості руху. Повороти направо і наліво, гальмування, зупинка.

Розвиток навичок керування: положення рук на рульовому колесі, рулювання направо і наліво двома руками у тому числі і з «перехватом», навперемінно правою та лівою рукою, збільшуючи інтенсивність поворотів рульового колеса.

Відпрацювання навичок взаємодії органами керування перед початком руху, під час водіння на різних передачах із розворотами, поворотами, повільного і термінового гальмування, під час зупинки. Рух заднім ходом. Розвороти в необмеженому й обмеженому проїзді. Зупинка і стоянка.

Тема 2. Водіння на маневровому майданчику

Підготовка до виїзду. Контрольний огляд автомобіля.

Запуск двигуна, перевірка показань контрольно-вимірювальних приладів

Тренування рушенні з місця, рух по прямій, повороти праворуч і ліворуч.

Прийоми плавного гальмування.

Рух із невеликою швидкістю.

Рух із переключанням передач у висхідному і низхідному порядку. Зупинка.

Рух заднім ходом по прямій із поворотом, розворот без застосування та із застосуванням заднього ходу.

Рух із різною швидкістю. Рух по прямій із переключанням передач. Розгін.

Зміна швидкості регулюванням положення дросельної заслінки.

Переключання передач у висхідному і низхідному порядку. Послідовний перехід на нижчу передачу. Перехід на нижчу передачу без дотримання послідовності виконання різних способів гальмування (повільне, термінове, переривчасте).

Рух у різних напрямках. Повороти праворуч, ліворуч. Рух між перешкодами з поворотами праворуч, ліворуч. Рух заднім ходом із використанням різних способів стеження за дорогою через заднє вікно, бокове вікно, відкриті двері кабіни, за допомогою дзеркал заднього виду. Рух заднім ходом із поворотами праворуч, ліворуч у необмежених і обмежених проїздах. Рух заднім ходом упродовж стіни, зупинка. Від'їзд від стіни. Рух заднім ходом на підйом.

Маневрування в обмежених проїздах. Проїзд колійними дошками переднім і заднім ходом. Постановка автомобіля на стоянку в бокс переднім і заднім ходом прямо і з поворотом. Проїзд габаритного тунелю прямо і з поворотом, переднім і заднім ходом.

В'їзд до габаритного дворику прямо і з поворотом, маневрування і виїзд із нього переднім ходом. Зупинка автомобіля переднім і заднім ходом біля умовного тротуару, між двома автомобілями на стоянці, на узбіччі, перед стоп-лінією, біля вибраного орієнтира, знака.

Подолання перешкод переднім і заднім ходом: колії, колійного моста, вибоїни, горба (пагорба) із зупинкою у впадині навперемінно переднім і задніми колесами на спуску; сідловини із зупинкою у впадині навперемінно передніми і задніми колесами без гальмування; виїзд на «клин» передніми колесами автомобіля із зупинкою на вершині й утримання 2—3 секунди.

Подолання косогуру, що має ухил вліво або вправо; «бугра» із зупинкою та рушенням із місця на підйомі та спуску. Водіння на ділянках, де створені небезпечні умови: залізничний переїзд без шлагбаума і з шлагбаумом, проїзд перехресть, зупинок маршрутних транспортних засобів, раптова поява пішохода тощо.

Відпрацювання вправ на вантажному автомобілі з автопричепом дозволеною максимальною масою не більше 750 кг на маневровому майданчику.

Перша контрольна перевірка

Під час контрольної перевірки виконуються завдання:

рушення з місця, розгін і переключання передач у висхідному; низхідному порядку, дотримання послідовності, зупинка;

рух по прямій, зупинка на заданому місці, маневрування в обмеженому проїзді, повороти, розвороти, зупинка й рушення з місця на підйомі;

маневрування заднім ходом, заїзд у бокс;

проїзд регульованих і нерегульованих перехресть, залізничних переїздів;

об'їзд, обгін, зустрічний роз'їзд.

Тема 3. Водіння на дорогах з малою інтенсивністю руху

Рух по прямій, прямування за транспортом із дотриманням необхідної дистанції та швидкості. Зупинка на узбіччі та відновлення руху.

Проїзд перехресть прямо, з поворотом праворуч, ліворуч. Рух дорогами з обмеженою видимістю, підйомами і спусками. Зупинка і рушення з місця.

Рух на мостах, шляхопроводах, у тунелях. Проїзд залізничних переїздів із шлагбаумом, без шлагбаума. Об'їзд, обгін, зустрічний роз'їзд.

Прийоми маневрування на АЗС.

Водіння автомобіля на дорогах у населених пунктах. Рух у транспортному потоці. Перестроювання в рядах під час руху вулицями з багаторядним рухом. Обгін і об'їзд з дотриманням безпечних інтервалів і дистанцій. Проїзд зупинок маршрутних транспортних засобів, пішохідних переходів. Зупинка біля тротуару і початок руху. Виїзд із другорядної дороги. Зустрічний роз'їзд вузькими вулицями. Проїзд Т-, V-, X- подібних перехресть прямо, з поворотами праворуч; ліворуч. Проїзд майданів. Водіння вулицями з трамвайним рухом із поворотом праворуч, ліворуч і розворотом.

Відпрацювання вправ на вантажному автомобілі з автоприцепом дозволеною максимальною масою не більше 750 кг.

Тема 4. Водіння на дорогах з високою інтенсивністю руху

Рух у транспортному потоці, з'їзд на другорядну дорогу. Виїзд із другорядної дороги на головну. Рух по естакадах. Рух на закруглених ділянках доріг, віражах на підйомах і спусках, на мостах, шляхопроводах, у тунелях. Обгін, зустрічний роз'їзд у місцях звуження дороги. Зустрічний роз'їзд на поворотах. Проїзд залізничних переїздів, населених пунктів і зупинок маршрутних транспортних засобів у населених пунктах.

Водіння вантажного автомобіля на дорогах у населених пунктах. Виїзд на дорогу. Зупинка біля тротуару і початок руху. Рух у транспортному потоці. Перестроювання у рядах, обгін транспортних засобів. Проїзд пішохідних переходів, зупинок маршрутних транспортних засобів. Зупинка біля тротуару. Паркування. Рух дорогами з одностороннім рухом. Розвороти на дорогах, рух через мости, шляхопроводи, тунелі. Проїзд складних регульованих, нерегульованих перехресть. Проїзд перехресть у транспортному потоці, повороти і розвороти на перехресті.

Друга контрольна перевірка

Під час контрольної перевірки виконуються завдання:

рушання від тротуару (узбіччя);

розгін до найвищої передачі і перехід до найнижчої;

рух із різною швидкістю, зупинка;

керування у транспортному потоці з малою та великою інтенсивністю руху;

об'їзд, обгін, зустрічний роз'їзд;

маневрування в обмеженому проїзді;

зупинка і рушання з місця на підйомах;

проїзд перехресть, залізничних переїздів.

Тема 5. Водіння за особливих умов

Водіння автомобіля по бездоріжжю. Виїзд на ґрунтову дорогу. Проїзд населених пунктів. Рух по об'їзних шляхах, зустрічний роз'їзд. Рух на крутих поворотах, підйомах і спусках. Проїзд по дерев'яних мостах, лісних, колійних та інших дорогах. Рух на снігових дорогах, через льодові переправи (якщо дозволяють конкретні умови), мокрій траві.

Буксирування автомобіля. Зчіплювання автомобілів жорсткою та гнучкою зчіпкою з дотриманням вимог безпеки. Перевірка надійності зчеплення.

Буксирування автомобіля на зчіпці по прямій, на поворотах, підйомах (спусках). Зупинка біля тротуару (на узбіччі). В'їзд у ворота, відчеплення.

Відпрацювання вправ на вантажному автомобілі з автоприцепом дозволеною максимальною масою не більше 750 кг.

Тема 6. Удосконалення техніки керування

Удосконалення техніки керування автомобілем.

Удосконалення навичок маневрування в обмежених проїздах, маневрування заднім ходом.

Складне і термінове маневрування. Терміновий розгін і гальмування.

Удосконалення навичок керування автомобілем на дорогах.

Рух і маневрування в інтенсивному транспортному потоці. Взаємодії з пішоходами та іншими учасниками дорожнього руху.

Перестроювання, об'їзд, обгін, зупинка, рушення з місця зупинки.

Тренування в умінні керуватися дорожніми знаками і розміткою.

Прогнозування розвитку аварійних обставин дії водія щодо їх попередження.

Прийоми економічного водіння автомобіля: повільне рушення з місця, енергійний розгін, вибір оптимальної швидкості руху і передачі, прогнозування характеру руху транспортного потоку, використання сил інерції.

Відпрацювання вправ із контраварійної підготовки.

Розгін та прийоми термінового гальмування, і маневрування на слизькому покритті. Керування під час занесення. Об'їзд раптово виниклої перешкоди.

Дії водія під час осліплення. Прийоми і дії водія під час занесення автомобіля. Відпрацьовування швидкісного і термінового маневрування.

Термінове гальмування. Удосконалення навичок виконання вправ зі швидкісного керування рульовим колесом із метою: стабілізації автомобіля під час занесення малої амплітуди; стабілізації під час занесення середньої стабілізації під час ритмічного занесення.

Державний навчальний заклад

(назва навчального закладу)

ІНДИВІДУАЛЬНА КАРТКА

обліку навчання на тренажерах і водіння транспортних засобів

1. ПРАВИЛА ЗБЕРІГАННЯ І ВЕДЕННЯ

1. Картка видається учню (слухачу) при зарахуванні в навчально-виховний заклад і зберігається у нього до закінчення навчання.
2. Без подання картки учень (слухач) до занять не допускається.
3. На кожному занятті картка подається майстру виробничого навчання водіння, який записує у відповідних графах час фактичного навчання і оцінку учню (слухачу), ставить свій підпис.
4. Учень (слухач) повинен берегти картку і охайно її утримувати.
5. Після закінчення навчання картка здається в канцелярію закладу і зберігається протягом трьох років.

Навчальна група № _____

Початок навчання «__» _____ 201__ рік.

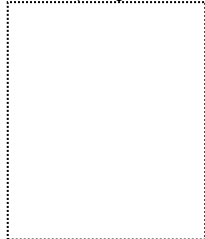
Закінчення навчання «__» _____ 201__ рік.

Спеціаліст із підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів:

Учбові транспортні засоби, марка, номерний знак:

(прізвище, ім'я та по батькові)

учня (слухача)



М.П.

Медична довідка	
серія _____	номер _____

Заступник директора з НВР _____ ПІБ

1. Облік навчання на автотренажерах і водіння транспортних засобів

Дата	№ теми, вправи	Назва теми згідно з програмою	Кількість годин		ОЦІНКА	ПІДПИСИ	
			згідно з програмою	виконано		майстра	учня
1	2	3	4	5	6	7	8
	1.	Початкові вправи з водіння в умовах маневрового майданчика.	5				
	1.1	Посадка на робочому місці водія, правильного положення рук на рульовому колесі та ніг на педалях. Ознайомлення з органами керування, контрольньо-вимірними приладами і сигналізації автомобіля та правила користування ними	2				
	1.2	Прийоми керування автомобілем. Рушення автомобіля із місця, рух по прямій з переключанням передач у висхідному та низхідному порядку. Регулювання швидкості руху. Повороти направо і наліво, гальмування, зупинка.	2				
	1.3	Рух заднім ходом. Розвороти в необмеженому проїзді. Зупинка і стоянка	1				
	2.	Водіння на маневровому майданчику.	12				
	2.1	Підготовка до виїзду. Контрольний огляд автомобіля. Запуск двигуна, перевірка показань контрольньо-вимірних приладів Тренування у рушенні з місця, рух по прямій, повороти праворуч і ліворуч. Прийоми плавного гальмування. Рух із невеликою швидкістю. Переключання передач у висхідному і низхідному порядку.	2				
	2.2	Рух з різною швидкістю. Рух по прямій з переключанням передач. Розгін. Зміна швидкості регулювання положення дросельної заслінки Рух із переключанням передач у висхідному і низхідному порядку. Зупинка. Послідовний перехід на нижчу передачу. Перехід на нижчу передачу без дотримання послідовності. Виконання різних способів гальмування повільне, термінове, переривчасте).	2				
	2.3	Рух у різних напрямках. Повороти праворуч, ліворуч. Рух між перешкодами з поворотами праворуч, ліворуч Рух заднім ходом з використанням різних способів стеження за дорогою через заднє вікно, бокове вікно, відкриті двері кабінки, за допомогою дзеркал заднього виду.	2				
	2.4	Маневрування в обмежених проїздах. Проїзд колійними дошками переднім і заднім ходом. Постановка автомобіля на стоянку в бокс переднім і заднім ходом прямо і з поворотом	2				
	2.5	Водіння на ділянках, де створені небезпечні умови: залізничний переїзд без шлагбаума і з шлагбаумом, проїзд перехресть, рушення з місця підйому та спуску.	2				
	2.6	Відпрацювання вправ на вантажному автомобілі з автоприцепом.	2				
		Перша контрольна перевірка	20 хв				

1	2	3	4	5	6	7	8
	3	Водіння автомобіля на дорогах з малою інтенсивністю руху.	10 (4)				
	3.1	Рух по прямій, прямування за транспортом з дотриманням необхідної дистанції та швидкості. Зупинка на узбіччі та відновлення руху. Проїзд перехресть прямо, з поворотом праворуч, ліворуч. Рух дорогами з обмеженою видимістю, підйомами і спусками. Зупинка і рушання з місця. <i>Водіння автомобіля в темну пору доби.</i>	2				
	3.2	Рух на мостах, шляхопроводах, у тунелях. Проїзд залізничних переїздів із шлагбаумом, без шлагбаума. Обїзд, обгін, зустрічний розїзд.	2				
	3.3	Проїзд зупинок маршрутних транспортних засобів, пішохідних переходів. Зупинка біля тротуару і початок руху. Виїзд з другорядної дороги в темну пору доби.	2				
	3.4	Водіння автомобіля на дорогах у населених пунктах. Рух у транспортному потоці. Перестроювання в рядах під час руху вулицями з багаторядним рухом. Обгін і обїзд з дотриманням безпечних інтервалів і дистанцій.	2				
	3.5	Зустрічний розїзд вузькими вулицями. Проїзд перехресть прямо, з поворотами праворуч; ліворуч. Відпрацювання вправ на вантажному автомобілі з автоприцепом.	2				
	4	Водіння автомобіля на дорогах з високою інтенсивністю руху.	14 (4)				
	4.1	Рух у транспортному потоці, зїзд на другорядну дорогу. Виїзд з другорядної дороги на головну.	2				
	4.2	Рух по естакадах. Рух на закруглених ділянках доріг, віражах на підйомах і спусках, на мостах, шляхопроводах, у тунелях. Обгін, зустрічний розїзд у місцях звуження дороги. Зустрічний розїзд на поворотах. <i>Водіння автомобіля в темну пору доби.</i>	2				
	4.3	Проїзд залізничних переїздів, населених пунктів і зупинок маршрутних транспортних засобів у населених пунктах.	2				
	4.4	Водіння вантажного автомобіля на дорогах у населених пунктах. Виїзд на дорогу. Зупинка біля тротуару і початок руху.	2				
	4.5	Рух у транспортному потоці. Перестроювання у рядах, обгін. Проїзд пішохідних переходів, зупинок маршрутних транспортних засобів. Зупинка біля тротуару. Паркування. Рух дорогами з одностороннім рухом.	2				
	4.6	Розвороти на дорогах, рух через мости, шляхопроводи, тунелі. <i>Водіння автомобіля в темну пору доби</i>	2				
	4.7	Проїзд складних регульованих, нерегульованих перехресть, перехресть у транспортному потоці, повороти і розвороти на перехресті	2				
		Друга контрольна перевірка	15 хв.				

1	2	3	4	5	6	7	8
	5.	Гема 5. Водіння за особливих умов	10				
	5.1	Водіння автомобіля по бездоріжжю. Виїзд на ґрунтову дорогу. Проїзд населених пунктів.	2				
	5.2	Рух по об'їзних шляхах, зустрічний роз'їзд. Рух на крутих поворотах, підйомах і спусках. Рух на снігових дорогах.	2				
	5.3	Буксирування автомобіля. Зчіплювання автомобілів жорсткою та гнучкою зчіпкою з дотриманням вимог безпеки, перевірка надійності зчеплення.	2				
	5.4	Буксирування автомобіля на жорсткій зчіпці по прямій, на поворотах, підйомах (спусках).	2				
	5.5	Зупинка біля тротуару (на узбіччі). В'їзд у ворота. Відпрацювання вправ на вантажному автомобілі з автопричепом.	2				
	6	Тема 6. Удосконалення техніки керування	8				
	6.1	Удосконалення техніки керування автомобілем., навичок маневрування в обмежених проїздах, маневрування заднім ходом.	2				
	6.2	Складне і термінове маневрування. Терміновий розгін і гальмування. Удосконалення навичок керування автомобілем на дорогах. Рух і маневрування в інтенсивному транспортному потоці. Взаємодії з пішоходами та іншими учасниками дорожнього руху.	2				
	6.3	Перестроювання, об'їзд, обгін, зупинка, рушення з місця зупинки. Тренування керуватися дорожніми знаками і розміткою. Прогнозування аварійних обставин, дії щодо їх попередження.	2				
	6.4	Прийоми економічного водіння автомобіля: повільне рушення з місця, енергійний розгін, вибір оптимальної швидкості руху і передачі, використання сил інерції.	2				
		Кваліфікаційна пробна робота	<i>25хв</i>				
		УСЬОГО:	60				

ДОРОЖНІЙ ЛИСТ № _____

« ____ » _____ 201 _р.

УЧБОВОГО ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

Автомобіль технічно справний, виїзд дозволяю
Механік _____ (підпис)

Марка _____

Номерний знак _____

Автомобіль у технічно справному стані прийняв
Майстер _____ (підпис)

Майстер _____

Показання спідометра:

Адреса: _____

Час виїзду на маршрут _____ год. _____ хв.

при виїзді _____ км.

Телефон _____

Час повернення на місце стоянки _____ год. _____ хв.

при поверненні _____ км.



Завдання майстру			Паливо	Відмітка про простої	
№ групи	Прізвище та ініціали учня	№ вправи		причина простою в гаражі і на лінії	час простою
			Наявність у баку _____ л.		
			Отримано _____ л.		
			(підпис)		
			Витрачено:		
			1. _____ л.		
			2. _____ л.		
			Залишок у баку після закінчення роботи _____ л.	Відмітка про контрольні заїзди в заклад, гараж	
			(підпис)		
			Додаткове завдання майстру (інструктору)		
				Відмітка про медичний огляд «Виїзд дозволено» (підпис) _____ (П.І.Б.)	

Директор _____ ПІБ
(підпис)

№ групи	Прізвище та ініціали учня	№ вправи	Початок занять		Закінчення занять		Всього годин		Пройдено км	Оцінка успішності	Підпис учня
			години	хвилини	години	хвилини	Години (словами)	хвилини			

Майстер _____ (підпис)

Заступник директора з НВР _____ (підпис)

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ

у наряді	Години			у тому числі за технічними несправностями	Пробіг (км)			Витрати палива			
	Під час їзди		у простої		Загальний	у тому числі		за нормою	практично	економія	перевитрати
	навчальні без вантажу	навчальні з вантажем				навчальний без вантажу	навчальний з вантажем				

Головний бухгалтер _____ (підпис)

Вимоги до змісту структурних елементів уроку з індивідуального навчання водінню

I. Вступний інструктаж.

Вступний інструктаж – сукупність методів і прийомів виробничого навчання, які використовуються на початку занять з метою підготовки учнів до активного, безпомилкового і свідомого виконання практичних завдань.

Алгоритм проведення вступного інструктажу:

- повідомлення теми і мети уроку;
- цільова установка учнів;
- перевірка знань, умінь, навичок за матеріалами уроків, взаємопов'язаних із метою уроку і необхідних для його проведення;
- пояснення характеру і призначення запланованої на уроці роботи;
- пояснення нової теоретичної навчальної інформації;
- демонстрація нових операцій і прийомів трудової діяльності;
- ознайомлення учнів із матеріалами, інструментами та приладами, що вперше будуть застосовуватися на уроці, та правилами техніки безпеки при роботі з ними;
- вивчення інструкційної та інструкційно-технічної (технологічної) документації;
- пояснення та показ способів раціональної організації робочих місць учнів при виконанні завдань;
- інформація про типові помилки та способи їх попередження;
- опитування учнів та пробне виконання ними нових прийомів роботи з метою перевірки засвоєння матеріалу вступного інструктажу;
- відповіді на запитання учнів.

II. Поточний інструктаж.

Поточний інструктаж – сукупність методів виробничого навчання, при використанні яких інструктивна діяльність майстра орієнтована на диференційний та індивідуальний підхід до учнів під час закріплення ними нової навчальної інформації шляхом її застосування у самостійній практичній діяльності

Реалізація поточного інструктажу передбачає:

- видача завдань для самостійної роботи учнів;
- пояснення послідовності виконання завдань;
- повідомлення про критерії оцінювання практичної діяльності учнів.

III. Заключний інструктаж.

Заключний інструктаж – підбиття підсумків виконання учнями трудових завдань із використанням сукупності методів навчання, що

застосовувалися на уроці; об'єктивне оцінювання підсумків їх практичної діяльності.

Проведення заключного інструктажу передбачає:

- аналіз умінь учнів застосовувати нову навчальну інформацію, що вивчалася на уроці;
- аналіз причин помилок учнів та застосування засобів їх усунення;
- повідомлення та обґрунтування оцінок, отриманих учнями на уроці;
- аналіз дотримання правил техніки безпеки праці, організації робочих місць учнів;
- розгляд випадків нераціонального використання урочного часу.

Мета уроків з індивідуального водіння

1. Навчальна мета передбачає:

- засвоєння та усвідомлення обсягу загально технічних та спеціальних знань, умінь, навичок шляхом практичних застосувань у виробничій діяльності;
- формування, закріплення і розвиток умінь та навичок планування і здійснення виробничого процесу;
- формування і розвиток умінь і навичок застосування знань для розв'язання навчально-виробничих завдань пошукового характеру;
- формування готовності до оволодіння сучасною технікою та технологією виробництва.

2. Розвивальна мета передбачає формування:

- раціонального мислення та творчості;
- пізнавальної активності та самостійності;
- уваги, спостережливості;
- критичного, аналітичного та логічного мислення;
- вміння та навички самовдосконалення в обраній професії;
- звички планувати та контролювати свої дії.

3. Виховна мета спрямована на виховання:

- культури навчального процесу;
- поваги до праці, обраної професії;
- моральних якостей учнів як особистостей;
- дисципліни, сумлінності, відповідальності, ініціативи.

План уроку

№ уроку	Дата	№ групи

Тема програми. Початкові вправи з водіння в умовах маневрового майданчика.

Тема уроку: Посадка на робочому місці водія. Прийоми дій органами керування і сигналізації.

Навчальна мета:

ознайомити учня з органами керування і сигналізації автомобіля; навчити правильній посадці на робочому місці водія, виконати регулювання сидіння, дзеркала заднього виду, припасування ременя безпеки. Ознайомити з прийомами дії та взаємодії органів керування сигналізації під час імітації початку руху, руху по прямій, направо і наліво, перед зупинкою.

Розвиваюча мета:

розвивати пам'ять, увагу, логічне мислення, навички просторового мислення.

Виховна мета:

виховувати зацікавленість до професії водія, творче ставлення до своєї роботи, потребу використовувати свої знання на практиці.

Тип уроку. Урок засвоєння нових знань

Міжпредметні зв'язки: будова автомобіля, правила дорожнього руху, основи безпеки руху, охорона праці.

Транспортний засіб: автомобіль ГАЗ-53

Хід уроку

1. Організаційний момент.
2. Вступний інструктаж.
3. Самостійна робота учнів та поточний інструктаж.
4. Підсумкове заняття та заключний інструктаж.

Вправи.

1. Відпрацювання прийомів правильної посадки на робочому місці водія, правильного положення рук на рульовому колесі та ніг на педалях. Регулювання сидіння, дзеркал заднього виду, припасування ременя безпеки.

2. Ознайомлення з органами керування, контрольно-вимірювальними приладами і сигналізації автомобіля та правила користування ними.

3. Тренування в переключанні передач, у діях педалями й важелями керування, виконання руління.

Порядок виконання вправи

Вступна частина

Пояснити значення тренування керуванню автомобіля на маневровому майданчику, оголосити мету заняття.

Рекомендації щодо проведення вступного інструктажу

На початку уроку після короткої організаційної частини необхідно повідомити тему і мету уроку. У процесі вступного інструктажу необхідно провести опитування учня за матеріалом вивченим на попередньому уроці теоретичного та лабораторно-практичного занять. Опитування проводиться усно, письмово або по картках-завданнях, приготовлених майстром в/навчання. Активна участь у бесіді учня безпосередньо залежить від його підготовки до заняття. Після завершення перевірки знань, пояснити учню матеріал, який був не зовсім якісно засвоєний ним при виконанні домашнього завдання, застосовуючи при цьому наочні прилади. Показати учню способи виконання відповідальних і складних операцій, потім дати можливість йому повторити ці дії і переконатись чи вірно він їх засвоїв. Необхідно ознайомити учня з правилами безпеки при виконанні робіт на маневровому майданчику. Для закріплення учбового матеріалу можна провести опитування по безпечних методах праці. У кінці вступного інструктажу пояснити порядок і послідовність виконання завдання. Ознайомити учня з інструкційно-технологічною документацією. Найефективнішим методом засвоєння знань є закріплення. Важливо майстру в/н навчити учня дотримуватись вимог культури праці, виховати в нього почуття відповідальності.

Основна частина

Перед початком заняття задати учневі питання, що відповідають меті вправи та розділам ПДР.

Відпрацювати завдання вправи - прийоми правильної посадки на робоче місце водія, правильного положення рук на рульовому колесі та ніг на педалях, порядок регулювання сидіння, дзеркал заднього виду, припасування ременя безпеки, ознайомитись з органами керування, контрольно-вимірювальними приладами і сигналізації автомобіля та правила користування ними, тренуватись у переключанні передач, у діях педалями й важелями керування, виконанні руління.

Практичне виконання роботи учнем.

1. Відрегулювати сидіння в кабіні відповідно до росту водія. Для забезпечення правильного положення водія в кабіні необхідно дотримуватись таких умов: при рості 160—175 см висоту сидіння необхідно встановити на 400—450 см від килимка кабіни, а спинку сидіння — під кутом 95—100° до горизонтальної площини.

2. Навчитись займати правильне положення за рулем. Водій повинен сидіти за рулем прямо, спираючись на спинку сидіння, руль тримати двома руками міцно, але без напруження.

3. Навчитись правильно оглядати дорогу з робочого місця водія спереду, а також ззаду автомобіля через дзеркало заднього виду. Навчитись правильно встановлювати дзеркала.

4. Ознайомитись з комплектом інструменту і оснащенням автомобіля та засвоїти їх призначення.

5. Ознайомитись з розміщенням і призначенням основних та допоміжних органів керування. Навчитись користуватись склоочисником та склоомивачем, а також ознайомитись із призначенням і розміщенням контрольних приладів та ламп.

Рекомендації.

Органи керування та контрольні прилади необхідно вивчати в кабіні автомобіля за посібником.

При ознайомленні учнів з органами керування та контрольно-вимірювальними приладами зберігати певну систему, групуючи органи за призначенням. Називаючи і показуючи кожний прилад, важіль, педаль, вимикач та інше, необхідно пояснити призначення, показати правильні прийоми користування.

Після ознайомлення учнів з органами керування і контрольно-вимірювальними приладами показати правильне положення водія на робочому місці і правильне положення рук на рульовому колесі.

Запропонувати учневі сісти за кермо, показати, назвати і привести в дію органи керування. Крім того, учень повинен практично ознайомитись із вільним та робочим ходом педалей, нейтральним та робочим положенням важеля переключення передач, положеннями важеля ручного гальма.

При вивченні першої вправи необхідно попередити учнів, що при користуванні важелем коробки зміни передач необхідно спочатку взяти пальцями головку важеля і перевести його в потрібне положення.

Перед виходом із кабіни слід привчатися оглядати дорогу (місцевість) позаду автомобіля. Під час керування автомобілем необхідно зберігати

правильне положення на робочому місці. При цьому слід пам'ятати, що напружене положення за рулем призводить до швидкого стомлення. Занадто вільне положення знижує уважність і може призвести до аварії. Водій повинен сидіти так, щоб мати можливість добре спостерігати за дорогою та швидко користуватися органами керування під час руху.

У процесі навчання необхідно:

показати правильне положення рук на рульовому колесі і розповісти, до чого може призвести неправильне положення рук на ньому, показати правильне положення ніг на педалях і правої руки на важелі переключення передач. Пояснити і показати взаємодію педалей зчеплення та дросельної заслінки;

пояснити і показати принципову різницю між діями на педалі зчеплення і гальм. Звернути увагу на необхідність виключення зчеплення перед гальмуванням (попередити учнів, що це відноситься тільки до сприятливих дорожніх умов).

Рекомендації щодо організації самостійної роботи учня і поточного інструктування майстром

Учень знайомиться з інструкційними картками та учбово-технологічною документацією. При виконанні учнем практичної роботи необхідно проводити поточний інструктаж, спостерігаючи, як він справляється з операціями по посадці на робочому місці водія, правильного положення рук на рульовому колесі та ніг на педалях, порядок регулювання сидіння, дзеркал заднього виду, припасування ременя безпеки, як користуються інструментом та пристроями, чи керуються інструкційними картками та технологічною документацією. Робота учня з технологічною документацією приводить його до самостійних дій, які забезпечують активну працю учня по виконанню завдання. Додатково пояснити, як виконувати вказані операції, показати учню спосіб виконання окремих робіт і вказати йому на помилки. Необхідно також слідкувати за темпом роботи учня, його активністю, щоб він виконав усі операції згідно з інструкційно-технологічною картою. В ході поточного інструктажу не треба надмірно опікати учня. Необхідно привчати його до самостійних рішень. Під час виконання завдання доцільно привчати учня користуватись інструкціями, так як вони є джерелом інструктивних указівок при виконанні робіт. У випадку неправильних дій, способів роботи, втручання майстра повинно бути тактовним і не носити форму заборони або підказки, проте якщо порушуються правила техніки безпеки або застосовується невідповідний інструмент, необхідне негайне втручання. У кінці самостійної роботи

необхідно перевірити, як учень засвоїв операції з посадки на робочому місці водія, правильного положення рук на рульовому колесі та ніг на педалях, порядок регулювання сидіння, дзеркал заднього виду, припасування ременя безпеки.

Заклучна частина

Перевірити засвоєння навичок учнем правильної посадки на робочому місці водія, правильного положення рук на рульовому колесі та ніг на педалях, порядку регулювання сидіння, дзеркал заднього виду, припасування ременя безпеки, знання розміщення органів керування, контрольно-вимірювальних приладів і сигналізації автомобіля та правил користування ними, вміння у переключанні передач, у діях педалями й важелями керування, виконанні руління. Вказати на допущені помилки, оголосити оцінку і занести її в індивідуальну книжку обліку водіння автомобіля.

У процесі навчання необхідно:

показати правильне положення рук на рульовому колесі і розповісти, до чого може призвести неправильне положення рук на ньому, показати правильне положення ніг на педалях і правої руки на важелі переключення передач;

пояснити і показати взаємодію педалей зчеплення та дросельної заслінки;

пояснити і показати принципову різницю між діями на педалі зчеплення і гальм. Звернути увагу на необхідність виключення зчеплення перед гальмуванням (попередити учнів, що це відноситься тільки до сприятливих дорожніх умов).

Рекомендації щодо проведення заключного інструктажу

Відмітити позитивну роботу учня по якісному виконанню завдання. Необхідно відмітити негативні моменти роботи. Відмітити активність учня, уміння користуватися інструкційними картками, учбово-технологічною документацією, інструментом. Розібрати помилки та випадки порушень правил безпеки допущені під час виконання завдання. Указати на можливі травми, до яких могли призвести порушення правил безпеки праці. У кінці заняття необхідно повідомити та обґрунтувати оцінку учню за виконану роботу. Повідомити тему наступного заняття та пояснити зміст домашнього завдання.

План уроку № 1

Загальна тема. Початкові вправи з водіння в умовах маневреного майданчика.

Тема уроку. Посадка на робоче місце. Прийоми керування автомобілем.

Мета уроку:

- ознайомити з автомобілем та основними прийомами водіння автомобіля: посадка водія в кабіні, положення рук на за кермом, ніг на педалях;
- ознайомити з органами керування, КВП, сигналізації автомобіля та правилами керування ними;
- навчитись регулювати сидіння, дзеркал заднього виду, запускати двигун, спостерігати за КВП.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина:

II. Первинний інструктаж.

III. Повідомлення теми, мети, час заняття:

– інструктаж із техніки безпеки;

– проведення учнем щоденного технічного обслуговування.

VI. Основна частина. (Пояснюю, показую, треную)

Виконання вправ

1. Посадка на робоче місце водія, положення рук за кермом, ніг на педалях.
2. Ознайомлення з органами керування, контрольно-вимірювальними приладами, сигналізації, прийоми дій з ними.
3. Регулювання сидіння, дзеркал заднього виду.
4. Запуск двигуна, спостереження за контрольно-вимірювальними приладами.
5. Прийоми дій та взаємодії з органами керування, сигналізації при імітації початку руху, руху по прямій, направо і наліво, перед зупинкою.
6. Прийоми керування автомобілем.

V. Заключна частина.

Відмітити позитивні дії учня і пояснити допущені помилки;

Оголосити оцінку, виставити в індивідуальну книжку учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 2

Загальна тема. Початкові вправи з водіння в умовах маневреного майданчика.

Тема уроку. Рушання автомобіля з місця. Розвиток навичок керування.

Мета уроку:

- навчити рушати автомобілем із місця, рухатися по прямій із переключенням передач у висхідному та низхідному порядку, регулювати швидкість руху, виконувати повороти направо, наліво, виконувати гальмування та зупинку;
- розвивати навички керування: положення рук на рульовому колесі, рулювання направо і наліво двома руками та з «перехватом» із переміною рук;
- виховувати культуру поведінки водія на дорозі.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Як правильно виконати посадку на робоче місце водія?

Розкажіть послідовність виконання щоденного технічного обслуговування автомобіля.

Як правильно тримати руки на рульовому колесі та ноги на педалях?

Як відрегулювати дзеркала заднього виду?

Яке призначення контрольних-вимірювальних приладів автомобіля?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ.

1. Рушання автомобіля з місця, виконання руху по прямій, із переключенням передач у висхідному та низхідному порядку, регулювання швидкості руху автомобіля, виконання поворотів направо, наліво, гальмування та зупинка;
2. Розвиток навичок керування автомобіля: маневрування автомобіля вліво, вправо з перехватом рук.

V. Заключний інструктаж:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 3

Загальна тема. Початкові вправи з водіння в умовах маневреного майданчика.

Тема уроку. Відпрацювання первинних навичок під час водіння.

Мета уроку:

розвивати навички взаємодії органами керування перед початком руху, під час водіння на різних передачах з поворотами;

навчити виконувати термінове гальмування та повільне під час зупинки, рух заднім ходом, розвороти в необмеженому та обмеженому проїзді зупинку та стоянку;

виховувати культуру поведінки водія на дорозі.

Час проведення уроку: 60 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль ____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:
 - Як виконати запуск двигуна?
 - Як виконується рушення з місця та переключення передач?
 - Яке правильне положення рук під час маневрування із застосуванням «перехвату»?

III. Основна частина.

- інструктаж з охорони праці;
- проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ:

1. Відпрацювання навиків взаємодій органами керування перед початком руху, під час водіння на різних передачах із поворотами.

2. Виконання розворотів, руху заднім ходом, із використанням дзеркал заднього виду.
3. Виконання розворотів в необмеженому та обмеженому проїзді, зупинки і стоянки.

V. Заключний інструктаж:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 4

Загальна тема. Водіння на маневреному майданчику.

Тема уроку. Підготовка до виїзду. Рух з невеликою швидкістю.

Мета уроку:

закріпити послідовність виконання дій підготовки автомобіля до виїзду та контрольний огляд;

удосконалити навички запуску двигуна, перевірка показів КВП;

розвивати навички руху автомобілем із місця, по прямій, виконання поворотів, прийомів плавного гальмування;

навчити рухатись із невеликою швидкістю з переключенням передач у висхідному та низхідному порядку, виконання зупинки;

виховувати культуру поведінки водія на дорозі.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:
 - Розкажи послідовність виконання щоденного технічного обслуговування автомобіля.
 - Як виконати запуск двигуна?
 - Як виконується рушання з місця та переключення передач?
 - Як виконується зупинка?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ.

1. Послідовність виконання дій підготовки автомобіля до виїзду та контрольний огляд.
2. Запуск двигуна, перевірка показів контрольно-вимірювальних приладів.
3. Рух автомобіля із місця, по прямій, виконання поворотів, прийомів плавного гальмування.
4. Рух з невеликою швидкістю з переключенням передач у висхідному та низхідному порядку, виконання зупинки.

V. Заключний інструктаж:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 5

Загальна тема. Водіння на маневреному майданчику.

Тема уроку. Рух із різною швидкістю.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем по прямій з переключенням передач, виконання розгону, зміна швидкості регулюванням положення дросельної заслінки, переключання передач у висхідному та низхідному порядку, послідовний перехід на нижчу передачу;

навчити виконувати перехід на нижчу передачу без дотримання послідовності виконання різних способів гальмування (повільне, термінове, переривчасте);

виховувати культуру поведінки водія на дорозі.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Яка послідовність виконання щоденного технічного обслуговування автомобіля?

Як виконується переключення передач?

Що таке плавне гальмування?

- Як виконується плавне гальмування?
- Як виконується зупинка?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ.

1. Виконання руху автомобілем по прямій із переключенням передач, виконання розгону, зміна швидкості регулюванням положення дросельної заслінки, переключання передач у висхідному та низхідному порядку, послідовний перехід на нижчу передачу;
2. Виконання переходу на нижчу передачу без дотримання послідовності виконання різних способів гальмування (повільне, термінове, переривчасте).

V. Заключний інструктаж:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 6

Загальна тема. Водіння на маневреному майданчику.

Тема уроку. Рух у різних напрямках.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем із різною швидкістю, виконувати повороти праворуч, ліворуч, рух заднім ходом;
навчити виконувати рух заднім ходом по прямій із поворотом, розворот без застосування та із застосуванням задньої передачі, рухатись заднім ходом з використанням різних способів стеження за дорогою, рух заднім ходом подовж стіни, виконання зупинки та від'їзду від стіни;
виховувати культуру поведінки водія на дорозі.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина. (перевірка готовності учня до уроку)

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:
 - Як виконується плавне гальмування?
 - Як виконується зупинка?
 - Як виконується термінове гальмування?
 - Як виконується переривчасте гальмування?
 - Як виконується рух заднім ходом?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ:

1. Виконання руху автомобіля із різною швидкістю, повороти праворуч, ліворуч, рух заднім ходом.
2. Виконання руху заднім ходом по прямій і з поворотом.
3. Виконання розвороту без застосування та з застосуванням задньої передачі.
4. Виконання руху заднім ходом з використанням різних способів стеження за дорогою(за допомогою дзеркал заднього виду, через заднє та бокове вікна, відриті двері кабіни).
5. Виконання руху заднім ходом подовж стіни, виконання зупинки та від'їзду від стіни.

V. Заключний інструктаж:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.
- **Домашнє завдання:** повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 7

Загальна тема. Водіння на маневреному майданчику.

Тема уроку. Маневрування в обмежених проїздах.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем: в'їзд до габаритного дворика прямо із поворотом, маневрування і виїзд з нього переднім ходом, виконання зупинки. навчити ставити автомобіль в бокс переднім та заднім ходом, прямо із поворотом, виконувати проїзд «змійкою» та «вісімкою» переднім ходом.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина. (перевірка готовності учня до уроку)

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Як виконується рух заднім ходом?

Як виконується запланована зупинка?

Як виконується зупинка біля вибраного орієнтира?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ.

1. Виконання автомобілем в'їзду до габаритного дворика прямо із поворотом, маневрування і виїзд з нього переднім ходом, виконання зупинки.

2. Постановка автомобіля в бокс переднім та заднім ходом, прямо із поворотом.

3. Виконання проїзду «змійкою» та «вісімкою» переднім ходом.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 8

Загальна тема. Водіння на маневреному майданчику.

Тема уроку. Подолання перешкод переднім та заднім ходом.

Мета уроку:

навчитись долати автомобілем перешкоди переднім і заднім ходом: колії, вибоїни, пагорба із зупинкою у впадині, навперемінно передніми і задніми колесами на спуску, виїзд на «клин» передніми колесами автомобіля із зупинкою на вершині;

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Як виконується рух заднім ходом?

Як виконується рушення автомобіля з місця на підйом?

Як виконується зупинка на спуску?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ.

1. Долання автомобілем перешкоди переднім і заднім ходом: колії, вибоїни, пагорба із зупинкою у впадині, навперемінно передніми і задніми колесами на спуску.

2. Виїзд на «клин» передніми колесами автомобіля із зупинкою на вершині 2-3 секунди.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 9

Загальна тема. Водіння на маневреному майданчику.

Тема уроку. Водіння на небезпечних ділянках.

Мета уроку:

навчити водити автомобіль на ділянках, де створені небезпечні умови: проїзд перехресть, зупинок маршрутних транспортних засобів, раптова поява пішохода, об'їзд перешкоди.

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Як проводиться щоденне технічне обслуговування автомобіля?

При яких несправностях забороняється виїзд з гаража?

Як виконується раптове гальмування?

Як виконується раптове маневрування?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправи:

Водіння автомобіля на ділянках, де створені небезпечні умови: проїзд перехресть, зупинок маршрутних транспортних засобів, раптова поява пішохода, об'їзд перешкоди.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку №10

Загальна тема. Водіння на маневреному майданчику.

Тема уроку. Контрольна перевірка

Мета уроку:

перевірити виконання вправ: рушання з місця, розгін, переключення передач з дотримання послідовності, зупинка, рух по прямій, зупинка на заданому місці, маневрування в обмеженому проїзді, повороти, розвороти, зупинка і рушання на підйом, маневрування заднім ходом.

Час проведення уроку: 20 хв.

Тип уроку: перевірка набутих знань.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Повідомлення теми, мети час заняття.

III. Основна частина.

- вступний інструктаж з техніки безпеки.

Виконання першої контрольної перевірки за такими завданнями:

1. Рушання з місця, розгін, переключення передач із дотримання послідовності, зупинка.

2. Рух по прямій, зупинка на заданому місці, маневрування в обмеженому проїзді.

3. Повороти, розвороти, зупинка і рушання на підйом, маневрування заднім ходом.

IV. Заключна частина.

Відмітити позитивні дії учня і повідомити допущені помилки;

Оголосити оцінки, зробити записи в індивідуальну книжку учня.

Домашнє завдання: підготуватись до наступного заняття по водінню.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 11

Загальна тема. Водіння на дорогах з малою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Рух по прямій. Проїзд перехресть.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем по прямій, зупинку на узбіччі та відновлення руху, проїзд перехресть прямо;

навчити водити автомобіль за транспортом з дотриманням необхідної дистанції та швидкості, проїзд перехресть з поворотом праворуч, ліворуч, рухатись дорогами з обмеженою видимістю;

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.

2. Повторення вивченого матеріалу:

Які знаки встановлюються перед перехрестями?

Як відновити рух автомобіля після зупинки?

Як проїхати нерегульоване перехрестя?

Як проїхати перехрестя з обмеженою видимістю?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ.

1. Водіння автомобіля по прямій, зупинку на узбіччі та відновлення руху, проїзд перехресть прямо, направо, наліво.
2. Водіння за транспортом із дотриманням необхідної дистанції та швидкості, рухатись дорогами з обмеженою видимістю.

V. Заключна частина.

Підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;

ступінь досягнення поставленої мети на уроці;

оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 12

Загальна тема. Водіння на дорогах з малою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Рух по мостах, шляхопроводах та дорогах.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем під час зустрічного роз'їзду, обгону та об'їзду;

навчити навикам водіння автомобіля на дорогах з мостами, шляхопроводами та під ними, прийоми маневрування на АЗС;

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Дайте визначення шляхопроводу?

Як виконати обгін транспортного засобу?

Чим відрізняється обгін від об'їзду?

Як проїхати перехрестя з обмеженою видимістю?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля під час зустрічного роз'їзду, обгону та об'їзду.
2. Водіння автомобіля на дорогах із мостами, шляхопроводами та під ними, прийоми маневрування на АЗС.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 13

Загальна тема. Водіння на дорогах з малою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Рух у транспортному потоці. Перестроювання в рядах.

Мета уроку:

- розвивати навички руху автомобілем у транспортному потоці;
- навчити водити автомобіль у транспортному потоці з перестроюванням у рядах під час руху вулицями з багаторядним рухом;
- виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Яка швидкість руху автомобіля дозволена у населених пунктах?

Як виконати обгін транспортного засобу?

Чим відрізняється обгін від об'їзду?

За скільки метрів до початку маневру включати поворот у населеному пункті?

За скільки метрів до початку маневру включати поворот поза населеним пунктом?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання справи

Водіння автомобіля у транспортному потоці з перестроюванням у рядах під час руху вулицями з багаторядним рухом.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 14

Загальна тема. Водіння на дорогах з малою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Обгін і об'їзд. Проїзд зупинок, переходів.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем під час обгону, об'їзду, зупинки та початком руху;

навчити водити автомобіль з дотриманням безпечних інтервалів і дистанцій, проїзд зупинок маршрутних транспортних засобів, пішохідних переходів, виїзд з другорядної дороги;

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

У яких місцях забороняється обгін?

Як виконати обгін транспортного засобу?

Який безпечний інтервал між транспортними засобами?

Як вибрати безпечну дистанцію між транспортними засобами?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля під час обгону, об'їзду, зупинки та початком руху.

2. Водіння автомобіля з дотриманням безпечних інтервалів і дистанцій, проїзд зупинок маршрутних транспортних засобів, пішохідних переходів, виїзд із другорядної дороги.

V. Заключна частина.

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 15

Загальна тема. Водіння на дорогах з малою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Рух вузькими вулицями. Проїзд перехресть.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем під час роз'їзду із зустрічним транспортом, проїзду перехресть;

навчити водити автомобіль вузькими вулицями, під час зустрічного роз'їзду, проїзд Т-, V-, X- подібних перехресть прямо, із поворотами праворуч, ліворуч;

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.

2. Повторення вивченого матеріалу:

Як визначити безпечний роз'їзд із зустрічними автомобілями?

Які фактори потрібно враховувати під час руху автомобіля вузькими вулицями?

Яке правильне положення рук на рульовому колесі під час маневрування на перехресті?

Яка першочерговість проїзду перешкоди на вузькій дорозі?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці;

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля під час роз'їзду із зустрічним транспортом, проїзду перехресть.
2. Водіння автомобіля вузькими вулицями, під час зустрічного роз'їзду, проїзд Т-, V-, X- подібних перехресть прямо, із поворотами праворуч, ліворуч.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 16

Загальна тема. Водіння на дорогах з великою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Рух у транспортному потоці.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем під час роз'їзду із зустрічним транспортом, проїзду перехресть;

навчити водити автомобіль у транспортному потоці, виконувати з'їзд на другорядну дорогу, виїзд із другорядної дороги на головну, рух по естакадах, на заокруглених ділянках доріг, віражах на підйомах та спусках; виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.

2. Повторення вивченого матеріалу:

Як виконати з'їзд із головної дороги на другорядну?

Як виконати виїзд із другорядної дороги на головну?

Як виконати зустрічний роз'їзд на заокруглених ділянках доріг?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля під час роз'їзду із зустрічним транспортом, проїзду перехресть.

2. Водіння автомобіля у транспортному потоці, виконання з'їзд на другорядну дорогу і виїзду з другорядної дороги на головну.

3. Водіння автомобіля по естакадах, на заокруглених ділянках доріг, віражах на підйомах та спусках.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 17

Загальна тема. Водіння на дорогах з великою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Обгін, зустрічний роз'їзд у місцях звуження дороги, поворотах.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем в транспортному потоці, проїзд перехресть, рух під час обгону та зустрічного роз'їзду;

навчити виконувати обгін, зустрічний роз'їзд у місцях звуження дороги та зустрічний роз'їзд на поворотах.

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.

2. Повторення вивченого матеріалу:

Як виконати термінову зупинку автомобіля?

Як виконати роз'їзд на звуженій ділянці шляху?

Які фактори потрібно враховувати під час руху автомобіля вузькими вулицями?

У яких місцях забороняється обгін?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля в транспортному потоці, проїзд перехресть, рух під час обгону та зустрічного роз'їзду.

2. Водіння автомобіля під час обгону, зустрічного роз'їзду в місцях звуження дороги та зустрічний роз'їзд на поворотах.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 18

Загальна тема. Водіння на дорогах з великою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Водіння на дорогах у населених пунктах.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем зустрічного роз'їзду вузькими вулицями, проїзд перехресть, зупинка на узбіччі та біля тротуару;
навчити рухатись у транспортному потоці, де є кілька рядів в одному напрямку, виконувати перестроювання в рядах, проїзд перехресть.
виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:
 - Яка допустима швидкість руху автомобіля в населених пунктах?
 - Як вибрати швидкість автомобіля у транспортному потоці?
 - Які основні вимоги до водія під час перестроювання?
 - З якого ряду дозволяється поворот ліворуч?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля під час зустрічного роз'їзду вузькими вулицями, проїзд перехресть, зупинка на узбіччі та біля тротуару.

2. Водіння автомобіля у транспортному потоці, де є кілька рядів в одному напрямку, виконання перестроювання в рядах, проїзд перехресть.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 19

Загальна тема. Водіння на дорогах з великою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Виїзд на дорогу, зупинка. Рух у транспортному потоці.

Мета уроку:

розвивати навички руху автомобілем у транспортному потоці, зупинку та початок руху;

навчити виїзду на дорогу із великою інтенсивністю руху, зупинки біля тротуару і початок руху.

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Як виконати виїзд на дорогу з прилеглої території?

Що відбувається під час різкого гальмування автомобілем?

Що відбувається під час різкого рушання із різким відкриттям дросельної заслінки?

Які фактори потрібно враховувати під час різкого гальмування?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля на дорогах у населених пунктах із великою інтенсивністю руху.

2. Виїзд автомобіля на дорогу із великою інтенсивністю руху, зупинка біля тротуару та початок руху при інтенсивному потоці механічних транспортних засобів.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 20

Загальна тема. Водіння на дорогах з великою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Рух дорогами з одностороннім рухом. Перестроювання у рядах, обгін.

Мета уроку:

розвивати навички водіння на дорогах у населених пунктах із великою інтенсивністю руху;

навчити рухатись автомобілем дорогами із одностороннім рухом, виконувати перестроювання у рядах, виконувати обгін у населених пунктах із великою інтенсивністю руху;

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:
Дайте визначення поняттю «обгін»?

Чи дозволяється зупинка на дорозі із одностороннім рухом?

Де забороняється стоянка?

За скільки метрів до пішохідного переходу дозволяється зупинка?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля по бездоріжжю.

2. Виконувати виїзд на ґрунтову дорогу і рух по ґрунтовій дорозі

Виконання вправ:

1. Водіння автомобіля по дорогах із двостороннім та одностороннім рухом.
2. Проїзд автомобілем пішохідних переходів, перехресть, обгін транспортних засобів.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 21

Загальна тема. Водіння на дорогах з великою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Розвороти на дорогах. Проїзд складних регульованих перехресть.

Мета уроку:

розвивати навички водіння автомобіля дорогами із одностороннім та двостороннім рухом, перестроювання в рядах, виконання зупинки, рушення автомобіля;

навчити виконувати проїзд складних регульованих перехресть та правильно виконувати розвороти на дорогах;

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:
Дайте визначення поняттю «розворот»?
Чи дозволяється зупинка на перехресті?
Де забороняється стоянка?
Як правильно вибрати швидкість автомобіля при інтенсивному русі?
Якої шкоди завдає автомобілю різке гальмування?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Проїзд автомобілем складних регульованих перехресть.

2. Водіння автомобіля із виконанням розвороту на перехрестях та поза ними.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 22

Загальна тема. Водіння на дорогах з великою інтенсивністю руху.

Тема уроку. Проїзд складних нерегульованих перехресть.

Мета уроку:

розвивати навички водіння автомобіля дорогами із складними регульованими перехрестями, виконання розворотів на дорогах, руху автомобіля через мости, шляхопроводи;

навчити виконувати проїзд складних нерегульованих перехресть та правильно виконувати повороти і розвороти на перехресті; виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:
Дайте визначення поняттю «зупинка»?
Яка допустима максимальна швидкість при навчальній їзді?
Як швидко зупинити автомобіль на слизькій дорозі?
Як правильно вибрати дистанцію між транспортними засобами при інтенсивному русі?
Якої шкоди завдає автомобілю різке відпускання щеплення?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля на дорогах зі складними нерегульованими перехрестями.
2. Водіння автомобіля з виконанням повороту та розвороту на перехрестях і поза ними.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 23

Загальна тема. Водіння на дорогах з малою та великою інтенсивністю руху.

Тема уроку: Друга контрольна перевірка

Мета уроку:

Перевірити виконання вправ:

рушання від тротуару (узбіччя);

розгін до найвищої передачі і перехід до найнижчої передачі;

рух із різною швидкістю, зупинка;

керування у транспортному потоці з малою та великою інтенсивністю руху;

об'їзд, обгін, зустрічний роз'їзд;

маневрування в обмеженому проїзді

зупинка і рушання з місця на підйомах;

проїзд перехресть, залізничних переїздів.

Час проведення уроку: 15 хв.

Тип уроку: перевірка набутих навиків.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Повідомлення теми, мети час заняття.

III. Основна частина.

Вступний інструктаж із техніки безпеки.

Виконання першої контрольної перевірки за такими завданнями:

1. Рушання від тротуару (узбіччя).
2. Розгін до найвищої передачі і перехід до найнижчої передачі.
3. Рух з різною швидкістю, зупинка.
4. Керування у транспортному потоці з малою та великою інтенсивністю руху.
5. Об'їзд, обгін, зустрічний роз'їзд.
6. Маневрування в обмеженому проїзді.
7. Зупинка і рушання з місця на підйомах.
8. Проїзд перехресть, залізничних переїздів.

IV. Заключна частина.

- Відмітити позитивні дії учня і розібрати допущені помилки;
- Оголосити оцінку, виставити в індивідуальну книжку учня.

Домашнє завдання підготуватись до наступного заняття по водінню.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 24

Загальна тема. Водіння за особливих умов.

Тема уроку. Водіння по бездоріжжю.

Мета уроку:

навчити виконувати рух автомобіля по бездоріжжю, виїзд на ґрунтову дорогу і рух по ґрунтовій дорозі
виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Обґрунтуйте відмінність між поняттями «ґрунтова дорога» та «дорога з покриттям».

Як виконати проїзд перехрестя двох доріг із покриттям та без покриття?

Як швидко зупинити автомобіль на слизькій дорозі?

Яку дистанцію потрібно витримувати між транспортними засобами на запиленій ґрунтовій дорозі?

З якою безпечною швидкістю потрібно рухатись по ґрунтові дорозі після дощу?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Водіння автомобіля по бездоріжжю.
2. Виконувати виїзд на ґрунтову дорогу і рух по ґрунтовій дорозі

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 25

Загальна тема. Водіння за особливих умов.

Тема уроку. Рух по об'їзних шляхах.

Мета уроку:

навчити виконувати рух по об'їзних шляхах, зустрічний роз'їзд, рух на крутих поворотах, підйомах і спусках;

розвивати навички водіння автомобіля по бездоріжжю, виконувати виїзд на ґрунтову дорогу і рух по ґрунтовій дорозі;

виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Дайте визначення поняттю «ґрунтова дорога».

Як виконати роз'їзд із зустрічним автомобілем на бездоріжжі?

Як правильно виконати зупинку автомобіля на ґрунтовій дорозі?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Рух автомобілем по об'їзних шляхах.
2. Виконання зустрічного роз'їзду.
3. Рух автомобілем на крутих поворотах, підйомах і спусках.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

План уроку № 26

Загальна тема. Водіння за особливих умов.

Тема уроку. Проїзд лісних, колійних доріг.

Мета уроку:

навчити виконувати проїзд автомобілем по лісних та колійних дорогах;
розвивати навички водіння автомобіля по об'їзних шляхах, зустрічний роз'їзд,
рух на крутих поворотах, підйомах і спусках;
виховання культури поведінки на дорогах.

Час проведення уроку: 120 хв.

Метод проведення: практичне заняття.

Тип уроку: закріплення теоретичних знань на практиці.

КМЗ: навчальний автомобіль _____

Хід уроку

I. Організаційна частина.

II. Вступний інструктаж.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Повторення вивченого матеріалу:

Як виконати роз'їзд із зустрічним автомобілем на колійній дорозі?

Як виконати проїзд через перехрестя на ґрунтовій дорозі?

Що повинен виконати водій при вимушеній зупинці автомобіля?

Чи дозволяється водієві тримати рульову колесо однією рукою?

III. Основна частина.

Інструктаж з охорони праці

Проведення учнем щоденного технічного обслуговування автомобіля.

IV. Поточний інструктаж.

Виконання вправ

1. Проїзд автомобілем по лісній дорозі.
2. Проїзд автомобілем по колійній дорозі.

V. Заключна частина:

- підсумок виконання учнем вправ, аналіз позитивних дій учня та допущених помилок, їх причини і шляхи попередження;
- ступінь досягнення поставленої мети на уроці;
- оголошення і мотивація оцінки учня.

Домашнє завдання: повторити правила дорожнього руху для підготовки до наступного заняття по водінню та проаналізувати помилки, допущенні на уроці.

Майстер виробничого навчання _____

Методика проведення кваліфікаційної пробної роботи у водіїв

№ з/п	Завдання	Правила виконання	Вимоги до виконання
1	Підготовка до початку руху, увага по відношенню до інших транспортних засобів	Перед початком руху учень (слухач) повинен відрегулювати ремінь безпеки та положення сидіння так, щоб під час управління автомобілем почуватися зручно, не напружуватися при перемиканні передач і користуванні педалями зчеплення, гальмування та подачі пального. Перед початком руху необхідно дати дорогу транспортним засобам та пішоходам, яким його маневр може створити перешкоду	Під час виконання цього елемента інструктор контролює підготовку до початку руху, увагу по відношенню до транспортних засобів та інших учасників руху
2	Своєчасність увімкнення попереджувальних сигналів	Перед початком руху учень (слухач) повинен упевнитися у безпеці цього маневру, увімкнути відповідний покажчик повороту	Під час виконання цього елемента інструктор контролює увімкнення та своєчасність подачі попереджувального сигналу
3	Початок руху	Учень (слухач) повинен рушити з місця, перемикати передачі плавно, а двигун не повинен заглухнути.	Під час виконання цього елемента інструктор контролює плавність початку руху, розгін і перемикання передач
4	Користування дзеркалами заднього виду	Перед початком руху учень (слухач) повинен відрегулювати як внутрішнє дзеркало, так і зовнішні бокові дзеркала заднього виду. У відрегульоване внутрішнє дзеркало повинна повністю проглядатися обстановка через заднє скло, а в зовнішньому дзеркалі треба бачити край заднього крила автомобіля. Під час руху перед виконанням будь-якого маневру учень (слухач) повинен обов'язково переконатися за допомогою дзеркал заднього виду у безпечності цього маневру	Під час виконання цього елемента інструктор контролює правильність користування дзеркалами заднього виду

		для інших учасників руху	
5	Розгін і перемикання передач з нижчих на вищі і з вищих на нижчі, рух по прямій	Учень (слухач) повинен почати рух у коридорі встановленої ширини, розігнатися, рухаючись по прямій і перемикаючи передачі з нижчої на вищу, зупинитися перед лінією "СТОП"	Під час виконання цього елемента інструктор контролює час виконання вправи, плавність перемикання передач і точність зупинки
6	Зупинка автомобіля на підйомі, а потім відновлення руху	Учень (слухач) повинен зупинити автомобіль на підйомі з ухилом 16°. Після відновлення руху треба плавно рушити з місця, автомобіль може відкотитися назад не більше ніж на 20 см, але двигун не повинен заглухнути	Під час виконання цього елемента інструктор контролює плавність зрушення з місця та величину відкочування
7	Розворот при обмеженій ширині проїзної частини і рух заднім ходом	Учень (слухач) повинен виїхати на ділянку дороги обмеженої ширини, розвернутися при одноразовому вмиканні передачі заднього ходу; зупинити автомобіль на проїзній частині, де є заїзд у двір із правого боку, увімкнути задню передачу і заїхати у двір без використання передньої передачі. Після зупинки автомобіль повинен стояти так, щоб його зовнішні контури не виходили на проїзну частину дороги	Під час виконання цього елемента інструктор контролює кількість вмикань задньої передачі та остаточне положення автомобіля для зупинки
8	Гальмування і зупинка автомобіля при різних швидкостях, включаючи екстрену зупинку, якщо дозволяє дорожня обстановка й умови руху	Учень (слухач) повинен, рухаючись на різних швидкостях, загальмувати та зупинити автомобіль у місці, вказаному інструктором	Під час виконання цього елемента інструктор контролює: плавність перемикання передач і положення автомобіля після зупинки
9	Вибір дистанції та інтервалів між транспортними засобами	Учень (слухач) повинен вибрати безпечний інтервал та дистанцію до транспортного засобу, який рухається попереду нього, так, щоб уникнути зіткнення в разі його несподіваного різкого гальмування	Під час виконання цього елемента інструктор контролює дистанцію та інтервал між транспортними засобами

10	Маневрування на дорозі, що має дві і більше смуги для руху в одному напрямку	Учень (слухач) повинен своєчасно вмикати попереджувальні сигнали, не порушуючи правил дорожнього руху, перестроюватися з однієї смуги на іншу та правильно реагувати на сигнали, які подають інші водії	Під час виконання цього елемента інструктор контролює: своєчасність вмикання попереджувальних сигналів та правильність перестроювання з однієї смуги на іншу
11	Правильність об'їзду транспортних засобів, що стоять, у тому числі маршрутних транспортних засобів та інших перешкод	Учень (слухач) повинен, не створюючи перешкод іншим учасникам дорожнього руху, виконати маневр об'їзду маршрутних транспортних засобів, а в разі потреби дати дорогу пасажирам, які здійснюють посадку або висадку	Під час виконання цього елемента інструктор контролює правильність об'їзду маршрутних транспортних засобів і надання дороги пасажирам у разі необхідності.
12	Правильність перестроювання з однієї смуги руху на іншу	Учень (слухач) повинен своєчасно, подавши попереджувальний сигнал і впевнившись у безпечності цього маневру, перестроїтися з однієї смуги руху на іншу	Під час виконання цього елемента інструктор контролює своєчасність вмикання попереджувальних сигналів та правильність перестроювання з однієї смуги на іншу
13	Належна реакція на сигнали, що подаються іншими учасниками дорожнього руху	Учень (слухач) повинен правильно та вчасно реагувати на сигнали, що подаються іншими учасниками дорожнього руху	Під час виконання цього елемента інструктор контролює реакцію кандидата у водії на сигнали, що подаються іншими водіями, та вибір правильного рішення
14	Оцінка дорожньої обстановки при під'їзді до регульованого перехрестя та подання, у разі необхідності, попереджувальних сигналів	Учень (слухач) повинен проїхати перехрестя, керуючись сигналами світлофора, жестами регулювальника, вимогами дорожніх знаків і розмітки, а у разі необхідності (поворот, розворот), користуючись попереджувальними сигналами	Під час виконання цього елемента інспектор контролює оцінку кандидатом дорожньої обстановки при під'їзді до регульованого перехрестя та подання, у разі необхідності, попереджувальних сигналів

15	Правильність зупинки перед перехрестям	При заборонних сигналах світлофора або регулювальника потрібно зупинитися перед стоп-лінією, а у разі її відсутності – перед проїзною частиною, яку він перетинає. При цьому учень (слухач) не повинен створювати перешкод для пішоходів, якщо на перехресті є регульований пішохідний перехід	Під час виконання цього елемента інструктор контролює положення автомобіля після зупинки та надання переваги пішоходам
16	Додержання сигналів світлофора або регулювальника	Учень (слухач) повинен дотримуватися сигналів світлофора та регулювальника, урахувавши, що сигнали останнього мають перевагу перед сигналами світлофора, вимогами дорожніх знаків і розмітки	Під час виконання цього елемента інструктор контролює реакцію учня (слухача) на сигнали регулювальника, світлофора, а також рішення, яке прийняв учень (слухач) відповідно цих сигналів
17	Плавність початку руху після зупинки	При сигналах світлофора або регулювальника, що дозволяють рух, зрушитись з місця необхідно плавно та лише після закінчення руху через перехрестя транспортних засобів і пішоходів, які почали рух при дозвільному сигналі	Під час виконання цього елемента інструктор контролює плавність початку руху
18	Оцінка дорожньої обстановки при наближенні до нерегульованого перехрестя, врахування вимог дорожніх знаків, розмітки, сигналів інших учасників руху	При наближенні до перехрестя учень (слухач) повинен завчасно зайняти смугу для подальшого руху а керуючись вимогами дорожніх знаків і розмітки, проїхати перехрестя	Під час виконання цього елемента інспектор контролює реакцію учня (слухача) на вимоги дорожніх знаків, розмітки, сигналів світлофора і регулювальника
19	Додержання правил проїзду транспортних засобів, що мають перевагу в русі	Керуючись правилами дорожнього руху та вимогами дорожніх знаків, учень (слухач) повинен визначити пріоритетність проїзду нерегульованого перехрестя	Під час виконання цього елемента інструктор контролює вибір правильного рішення при визначенні пріоритетності проїзду нерегульованого перехрестя
20	Швидкість при під'їзді до перехрестя та проїзді по	Наближаючись до перехрестя, необхідно зменшити швидкість руху для збільшення часу	Під час виконання цього елемента інструктор контролює швидкість

	пішохідному переходу	оцінювання ситуації, а при наближенні до пішохідного переходу дати дорогу пішоходам. Слід бути дуже уважним перед пішохідним переходом, якщо перед ним знижує швидкість або вже зупинився транспортний засіб	при під'їзді до перехрестя та проїзді пішохідного переходу
21	Правильність виконання випередження та обгону	Перед початком обгону або випередження необхідно оцінити дорожню обстановку, вимоги дорожніх знаків, розмітки та дії інших учасників руху і завчасно подати попереджувальний сигнал, але так, щоб не ввести в оману інших учасників дорожнього руху. Траєкторії початку та кінця обгону повинні бути такими, щоб забезпечити безпеку виконання цього маневру.	Під час виконання цього елемента інструктор контролює готовність учня (слухача) до початку обгону, виконання маневру та повернення на раніше займану смугу руху
22	Виконання зупинки транспортного засобу	Перед зупинкою потрібно оцінити ситуацію й увімкнути попереджувальний сигнал, потім плавно зменшити швидкість і зупинитися на узбіччі або біля краю проїзної частини в дозволеному для цього місці	Під час виконання цього елемента інструктор контролює своєчасність вмикання попереджувальних сигналів та положення автомобіля після зупинки

Інструктажі з безпеки дорожнього руху

На підприємствах, установах, організаціях, що експлуатують автомобільний транспорт, встановлюються наступні інструктажі з безпеки дорожнього руху: вступний, первинний, цільовий, повторний; позаплановий. Допускати водіїв до роботи на лінії без проходження ними відповідних інструктажів в установлені строки забороняється. Час і місце проведення інструктажів і список осіб, які зобов'язані їх проводити, визначаються наказом по навчальному закладу (підприємству). Після проходження вступного інструктажу прийнятий на роботу водій (інструктор з індивідуального навчання водінню, майстер виробничого навчання), залежно від його стажу роботи і кваліфікації, виду і особливостей перевезень, а також моделі транспортних засобів, на якому він буде працювати, повинен пройти стажування або виконати контрольну поїздку.

Первинний інструктаж

Первинний інструктаж проводиться:

- на робочому місці перед початком роботи (з водіями перед виїздом на лінію):
 - з новоприйнятими (постійно чи тимчасово) на підприємство (установу, організацію) водіями;
 - з водіями, які переводяться з однієї марки автомобіля на іншу;
 - з відрядженими на це підприємство працівниками (водіями), які будуть приймати безпосередню участь у виробничому процесі підприємства.
- Первинний інструктаж проводиться згідно з затвердженою керівником підприємства інструкцією, яку розробляє інженером з охорони праці.

Цільовий інструктаж

Цільовий інструктаж проводиться перед виїздом на лінію з водіями, які:

- залучаються до роботи з ліквідації аварій, стихійного лиха;
- здійснюють перевезення дітей, учнів та студентів;
- здійснюють перевезення небезпечних, великовагових та великогабаритних вантажів;
- направляються вперше на перевезення пасажирів (учнів) та вантажів за регулярними, туристично-екскурсійними, спеціальними маршрутами, на перевезення небезпечних, великовагових і великогабаритних вантажів, а також, якщо вони виконують ці перевезення з перервою в роботі більше року;
- направляються для роботи з відривом від основної бази або у відрядження;

Цільовий інструктаж проводить керівник підприємства, його заступники, а при їх відсутності – особи, які їх заміщають.

Цільовий інструктаж водіїв проводиться за інструкціями, що розроблені посадовими особами служби безпеки дорожнього руху на основі відповідних технологічних процесів перевезення пасажирів і вантажів,

Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, Правил перевезення вантажу автотранспортом та інших нормативних документів і затверджуються керівником підприємства.

В інструкціях з цільового інструктажу обов'язково зазначаються особливості перевезення дітей, учнів, пасажирів, вантажів, умови руху (швидкість, рядність, особливості проїзду за маршрутом, виконання правил зупинок і стоянок, дії водія при осліпленні зустрічним транспортом, враховуючи аварійно-небезпечні ділянки і місця концентрації ДТП, залізничні переїзди, мости тощо), погодно-кліматичні умови, графіки руху, режим праці і відпочинку водіїв.

Найбільш важлива інформація, яка доведена при проведенні цільового інструктажу, повинна відмічатися в дорожньому листі шляхом запису або поставлення штампів з текстом, наприклад: «Туман», «Ожеледиця», «Снігопад», «Діти», «З правилами перевезення ознайомлений», «Швидкість не більше 70 км/год.», «Рух тільки в світлу годину доби з увімкненим світлом фар» тощо.

Повторний (щоквартальний або щомісячний) інструктаж

Повторний інструктаж на підприємствах проводиться з метою систематичного і обов'язкового ознайомлення всіх водіїв підприємства, організації з інформацією, необхідною для надійної і безпечної роботи на лінії в наступний період.

У повторному інструктажі в обов'язковому порядку повинні бути включені:

- стисла характеристика стану аварійності і транспортної дисципліни за попередній період поточного року в порівнянні з аналогічним періодом минулого року з розглядом випадків дорожньо-транспортних пригод (далі – ДТП) та порушень Правил дорожнього руху (далі – ПДР);

- аналіз допущених водіями підприємства ДТП або порушень ПДР, на які надійшли повідомлення з відміткою конкретних помилок водіїв, інформація про співвідношення кількості ДТП і потерпілих та динаміки їх збільшення чи зменшення, ступінь вини водіїв, частка кількості ДТП через технічну несправність ДТЗ, а також скоєних водіями ДТП і порушень у нетверезому стані, використавши для аналізу наявності технічні засоби навчання (слайд-, відео-, кінофільми тощо), елементи ситуаційного навчання та контраварійної підготовки;

- конкретні погодно-кліматичні, дорожні умови та особливості експлуатації автотранспорту в наступний період;

- умови проїзду через залізничні переїзди, застосування схем конкретних залізничних переїздів, що знаходяться на маршрутах роботи транспорту, з нанесеними на них під'їздами та зонами видимості колії.

Позаплановий інструктаж

Позаплановий інструктаж із безпеки дорожнього руху проводиться з усіма водіями підприємства за необхідності негайного доведення до них інформації про:

- причини дорожньо-транспортних пригод і рекомендації щодо попередження подібних;
- раптові і небезпечні зміни дорожніх умов руху на маршрутах;
- появу небезпечних місць і ділянок на дорогах;
- зміни в організації руху.

Памя'тка майстру з індивідуального навчання водінню щодо проведення ефективного уроку

1. Ніколи не забувайте, що Ви людина – будьте завжди гуманними.
2. Будьте вимогливими та чуйними водночас – вимоги формуйте розумні.
3. Завжди дотримуйтесь своїх принципів – і Ви ніколи не втратите повагу вихованців.
4. Не відхиляйтесь від поставленої мети – цілеспрямованість є запорукою успіху навчально-виховного процесу.
5. Систематично формуйте у своїх учнів кращі якості особистості.
6. Завжди зважайте на індивідуальні та вікові особливості розвитку учнів – формуйте основи психологічної діяльності разом з батьками та колегами.
7. Поважайте думки, погляди та переконання – проявляйте зацікавленість кожною ідеєю і Вам будуть вдячні за підтримку.
8. Прогнозуйте – і Ви зумієте попередити багато несприятливих обставин.
9. Дозволяйте проявляти ініціативу, розвивайте самостійність, творчість.
10. Умійте визнавати свої помилки та виправляти їх.
11. Свою діяльність спрямовуйте на досягнення кращих результатів.

Висновки

Основною формою передачі знань та формування в учнів професійних навиків є урок з індивідуального водіння. Педагогічна діяльність майстра з індивідуального водіння є дуже різнобічної і відповідальною, вимагає від нього великих знань, педагогічного досвіду, професійної майстерності і високої загальної культури. Уроки з практичного водіння є незамінними при розвитку виробничих здібностей учнів. Їх вміла організація, продуманість індивідуальних творчих і групових завдань, оригінальність і новизна форм діяльності сприяють розвитку творчої, активної, самостійної особистості, що є особливо затребуваною в сучасному суспільстві. У процесі навчально-виробничої діяльності майстер повинен розвивати в учнів здібності самостійно аналізувати результати своєї праці, знаходити причини виникнення помилок, способи їх усунення та попередження, привчати учнів до планування своєї праці, навчити їх раціонально використовувати робочий час, розвивати творчий підхід до виконання завдань.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт професійно-технічної освіти з професії «Водій автотранспортних засобів». -К., 2012.-368 с.
2. Комплексне методичне забезпечення ПТНЗ. Методичні рекомендації / Укладач В.В.Паржницький.-К.: НМЦ ПТО МОН України, 2005.-16 с.
3. Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства транспорту та зв'язку України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства праці та соціальної політики України від 05.04.2016 № 255\369\132\344 «Про затвердження Вимог до закладів, що проводять підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, та кваліфікаційних вимог до спеціалістів, які здійснюють таку підготовку».

Сікірницька Тетяна Миколаївна

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ВОДІННЮ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Підписано до друку 11.09.2018. Ум. друк. арк. 2,71.

Оригінал-макет виготовлено в Регіональному інформаційному центрі
Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській
області, вул. Прокоф'єва, 38-а, м. Суми, 40016,

Тел. (0542) 36 61 46,

E-mail: sumy_nmc_pto@ukr.net

Видрукувано в Регіональному інформаційному центрі Навчально-
методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області